

Győzelmes harcaink Zakliczynnél.

Bécs, január 19.

Egyik katonai szakértőnk írja: Fényes haditettét követett el hadseregünk *Zakliczyn*-nél és olyan sikert ért el, amelynek jelentősége talán csak a napokban jut kifejezésre.

Vezérkarunk ezt az eseményt a következő egyszerű szavakkal jelenti:

A Zakliczyntól keletre fekvő magaslatokon tüzérégiünk összpontosított tüzelése az oroszokat elsősorban tüzvonalaik egyes részeinek elhagyására kényszerítette. A hátráló mozdulat magával ragadta az ellenséget az arcvonal más részein is, úgy, hogy végül elsősorban állásait hat kilométernyi szélességben kiürítette és tüzérégiünk és gépfegyvereink leghatásosabb tüzelésben rendetlenül visszavonult a legközelebbi magaslati vonalakra. Ez alkalommal számos fegyvert és löszert hagyott vissza az elhagyott állásában.

Ezen nagy eredmény értékelhetése céljából meg kell jelenítenünk a *Dunajec* és *Biala*-menti mindkét arcvonal harcát. Az orosz arcvonal a *Dunajec* torkolatától ezen folyó keleti partján a *Biala* betorkolásáig húzódik, folytatódik a *Biala* keleti partján *Tarnov* alá, dél felé a *Biala* nagy kanyarulatáig hat kilométerre *Tuchov*tól északnyugatra, azután elvágva a *Biala* kanyarulatát, az ezt betöltő hegyvidéken keresztül mintegy nyolc kilométerre *Tuchov*tól dére fekvő vidékig és innen délkeleti irányban elágazik *Gorlice* vidéke felé.

Amikor az oroszok december második felében tekintélyes erősítések megérkezése után Galiciában újból ellentámadásba mentek át, legelső céljaik egyike az volt, hogy *Tuchov*tól nyugatra a *Biala*-kanyarulat közti vidéket elfoglalják. Támadásaik a *Tuchov* és *Zakliczyn* fele utján fekvő és seregünk által megszállott domináló magaslati állás ellen irányultak. Itt december 22., 23., 27., 29. és 30. és 31-én, majd január 8., 9. és 16-án heves ütközetek folytak, amelyekben az oroszok ismételt, jelentős erővel vívott támadásai az ellenség súlyos veszteségei közt összeomlottak. A sok dátum mutatja, milyen nagy súlyt fektettek az oroszok ezen terület birtokba vételére. Annál érzékenyebb lehetett rájuk nézve az, hogy január 17-én fontos állásokat vesztek el itt.

A *Tuchov* és *Zakliczyn* közti magaslat elfoglalása által az oroszok a középső *Dunajec*-nél vezetendő támadás folytatására fontos támaszpontot nyertek volna. Már ennek a pontnak a megtartása is jelentős eredmény lett volna, tekintettel az oroszok ismételt támadásaira. Annál magasabbra értékelendő a január 17-én bátor csapataink által elért eredmény.

Vezérkarunk jelenti, hogy az orosz front-tüzérégi tüzeink hat kilométer terjedelemben visszavonulásra kényszerítette. A tér szélességéből és annak operatív jelentőségéből arra következtethetünk, hogy legalább is egy egész orosz hadtest szenvedett itt vereséget. Hat kilométer körülbelül a *Biala*-kanyarulat átmérőjének felel meg. Az oroszokat úgy látszik, néhány kilométerrel vetették vissza *Tuchov* felé és most ismét a kanyarulat közepén vannak, tehát ott, ahonnan az offenzíva kezdetén nyugat felé már kivergődtek. Milyen hatású volt vagy lesz még ez a visszavonulás az orosz szomszédszakaszokra, vajon magával ragadja-e a *Biala* keleti partján álló többi állásokat is, ma még nem állapítható meg.

Különösen kiemelendő, hogy az itt elért sikert *tüzérégiünk* vívta ki. Az ellenségnek jelentősek lehetnek a veszteségei, mivel visszavonulása meglehetősen nyílt terepen ment végbe s így azt hatásos tüzérégi és gépfegyver-tűz alá foghattuk. Az oroszok rendetlenül vonultak vissza és sok hadi anyagot hagytak korábbi állásukban. Más szavakkal ez azt jelenti: Ellenálló erejük teljesen megtört, tüzérégi tüzeink erkölcsi hatásának nem tudtak többé ellenállani; helyenkint bizonyára pánikszzerű volt a menekülésük.

Ebből újólag kitetszik a nagyszámú és modern ágyúval felszerelt tüzéréség kimagas-

ló jelentősége, nélkülözhetetlensége döntő eredmények eléréséhez. Mind világosabban kell felismernünk, milyen döntő szerepe van a könnyű és nehéz tüzéréségnek az állás-harcokban.

Tüzérégiünknek *Zakliczyn*tól keletre elért fényes sikerének mik lesznek a további következményei, még nem tudható. A tegnapi eseményekről azt jelenti vezérkarunk, hogy a tüzérégi harcok még folynak. Tüzérégiünknek ez a győzelme a *Soissons*-nál elért német sikerre emlékeztet, melynek további hatása szintén még tevérandó.

Az orosz vezérkar utolsó kommunikációjának egyikében közölte, hogy a *Dunajec*-nél „előkészítő jellegű hadműveletek” vannak fejlődőben. *Zakliczyn*i győzelmünk ezt a jelentést elcsitették tüntetőül.

Roda-Roda cikke a vasutakról.

Január 17-iki kelettel írja a *Neue Freie Presse* haterói tudósítója a következő érdekes cikket:

Azzal a legfelsőbb kéziratával, amelyet a király a hadügyminiszterhez intézett a vasutasok számára, legfelsőbb elismerését fejezi ki azoknak az embereknek, akik a válság első órájától kezdve éjjel-nappal a legmegerőltettebb szolgálatot teljesítik, azoknak az embereknek, akiknek az önmegtadását a modern hadvezér mint legelső biztos feltételt helyezte a hadsereg felvonulását megtervezi, amikor számot vet a harcoló sereg ellátásával, amikor kifejti, megerősíti és ide-oda tölta haderőit. *Az Oroszország elleni hadjárat különösképpen versenye a fölényes gyorsaságnak a fölényes tömegekkel. A gőzmozdony nem kevésbé hadieszköz, mint az ágyú.*

Nemcsak a páncélvonattal lépett a vasut az aktív hadieszközök sorába. A vasut a tápvonal, artériája és vénája a hadakozó testnek.

A felvonulás részleges előkészületeihez hozzá tartozik készenlétbe helyezése a vasuti eszközöknek azokon a pontokon, amelyeken a szállításoknak meg kell kezdődniök. A mozgósítási parancs közzététele után rögtön megkezdődik a vasutaknak a megrohanása a bevonulók részéről. Maga a vasut azonban még nincs mozgósítva. A már felrakott polgári árukat már nem szállíthatja tovább; kocsiállományát a mozgósítási tervnek megfelelően kell beosztania; a teherkocsikat padokkal, kályhákkal, a lovak számára szalmával kell ellátnia. Erre csak rövid idő adódik a vasutnak. A mi vonalaink a bevonulók megrohanásainak teljesen eleget tudtak tenni. A tiszteknek az áthelyezését, a magasabb iskolák felosztását és ezekhez hasonlókat és ezzel egyidejűleg a vasut mozgósítását fennakadás nélkül tudta lebonyolítani.

Tudvalevő, hogy a csapatok rögtön a mozgósítás után minemelenkemenetkészen, előbb be kell vonniok tartalékosaikat, felszereléseiket be kell fejezniök, a lóállományukat ki kell egészíteniök, mindenekelőtt pedig vonataikat (trénjüket) felállítaniök. A lovakat sokszor tetemes távolságból kell hozniök.

Ha a mozgósítás be van fejezve, a felvonulási terv lép életbe. A menetrend minden részlete már béke idején pontosan meg van állapítva.

A jelen háború azonban mindjárt a kezdetén olyan helyzetbe hozott bennünket, a mely nem volt előrelátható: a részleges mozgósítás még folyamatban volt, amikor szükségessé vált az általános mozgósítás. Ennek folytán egyrészt megrakott vonatokat délre kellett indítani, másrészt üres szerelvényeket kellett készenlétbe helyezni észak felé való bevagonirozásra. A vasuti hatóságok dolga volt a szállítmányok ikeresztvezését szabályozni.

Már béke idején van minden vasutigazgatóságnál (Ausztria) és üzletvezetőségénél

egy vasuti vonalparancsnokság, melynek főnöke egy törzstiszt vagy százados, aki a menetrendek évenkénti megállapításánál a saját körletének az érdekeit képviseli. Mozgósítás esetén több vonalparancsnokságból egy tábori szállítványvezetőség alakul. Olyan részlek, amelyek nincsenek ilyennek alárendelve, a központi szállítványvezetőségtől függenek, ez utóbbi pedig a vezérkar vasuti irodájából kerül ki.

Azokról a tapasztalatokról, amelyeket hadseregünk a felvonulás alkalmával szerzett, természetesen nem szólhatunk. Ha néhány kisebbszzerű balesettől eltekintünk, felvonulásunk hibátlanul és teljesen programszerűen folyt le.

A hadsereg most már az ellenség elé össze van gyűjtve. Ez alkalommal megtörtént, hogy a déli haderők egy részét északra kellett vinni, hogy feltarthassuk az orosz tulerő lökését. Az átcsoportosítás minden előkészület nélkül a pillanat kényszere alatt történt meg. A szállítás sikeresen ment végbe és ezt a központi szállítványvezetőség a táborival egyetértőleg eszközölte.

Közvetlenül ezután arról volt szó, hogy a déli haterék megváltozott helyzetéhez alkalmazkodjunk és szerb betöréseket a saját területünkre lehetőleg megakadályozzunk. A mákor szeptember elején a szerb *Timok*-divízió betört, a Szerémségben csak egészen kis erők állottak vele szemben. A megerősítést gyorsan kellett vasuton előteremtteni és ugyezölván a vasuti kocsikról a haterérré vetni. E nehéz feladatot a szállítványvezetőség néhány óra alatt oldotta meg.

A harcoló hadseregnek municióra, élelemre, fegyver-, ágyú-, felszerelésbeli kiegészítésre, téli felszerelésre, kórházbarakkokra van szüksége; viszont az arcvonallról mindent vissza kell szállítani, ami a legesekélyebb módon is akadályozhatná a hadsereg mozgási szabadságát: a sebesülteket, betegeket, foglyokat, beteg állatokat, elromlott anyagokat. A vasutnak és hajóknak ismét hatalmas forgalma a hadsereg háta mögött.

A hadi forgalom a vasuti és hajózási vonatok nagy részét veszi igénybe és csak korlátozott polgári forgalmat tűr meg.

Mihelyt veszteségeink vannak, a hátrahagyott tartalékokat kell a haterérré szállítani.

Közben el kell látni a nagyvárosokat élelmi szerekkel, fűtő anyaggal, hogy gát vetessék a drágaságnak és az azzal járó izgalmaknak.

Bizonyos ipari üzemeknek a háború alatt sem szabad szünetelniök, ellenkezőleg némelyek tevékenysége (konzerv, töltény, robbantó eszközök) még fokozódik. Ezeknek nyers- és fűtőanyagra van szükségük. A központi vezetőségnek a kocsiállományt és a nyersanyagot igazságosan kell elosztania, hogy mindenütt megszakítás nélkül folyhasson a munka.

A sebesültek szállítására néhány vonat — a máltai rendé, a német lovagrendé, a Vöröskereszté — már békeben is készen áll, de a zömét improvizálni kell. Ép úgy a kórház-hajókat és betegnyugvó-állomásokat is csak a háborúban szerelik föl. A hozzá való anyag mindig készenlétben van. Betegnyugvó-állomásokul többnyire a várótermeket és az áru-raktárakat használják.

A hajózási vonalak is a hadsereg operációjának a szolgálatában állanak. Áthajózássokra gőzkompokat kell készenlétbe helyezni, a hajókat és uszályokat elő kell készíteni ember- és állat-tömegszállításokra; minden szál deszkának a helyén kell lennie, a matrónnak tudnia kell, hogy kell összeszegeznie a korlátokat, hogy kell az uszályokat egymással és a gőzhajóval összekötnie.

A hajóállományt a katonai követelmények szerint kell szétosztani. A szerbek ágyukat állítottak fel partjaikon és sokszorosan zavarták meg hajójáratainkat. Ezzel az eshetőséggel is számolni kellett. Amellett a kereskedelem szükségleteire is tekintélyes férőhelyeket kellett fentartani, hogy főképp gabonát és cukorrépat szállíthassanak.

Adakozzunk az ingyentejre!